

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ"ג ניסן תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות יא.

דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ד'.

מוסר: חפץ חיים כלל ב' אות י"א עד אות י"ב.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

מה יותר נורא מלהגיע בשבת לבית הכנסת עם זוג נעליים לא תואמות? | הקוד לזיהוי מוצרים שיוצרו לאחר פסח תשע"ט | מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל לבעלי מפעל לבטון בהודו: "אני מקנא בך" | בחורים התחבאו מתחת המיטה ותפסו את הגנב" - סיפר מרן הגר"ח קניבסקי | 1622

על דא ועל הא

נבוך, עזב הבחור את הבית ברחוב רשב"ם, תוהה כיצד יצליח לברר את הדבר. מה, הוא יתקשר למל"ש ('מועמדת להיות שוויגער') וישאל אם הבת עושה לה בייביסיטר כשהיא רוצה לנוח!?!...

"ואהבת לרעך כמוך" - לא רק בחוץ, אלא גם בבית פנימה!

אור ראשון (הוא הספיק לטבול במקווה וללמוד לפני התפילה), ועם האור הקלוש שהיה בחדר לא בדיוק הצלחתי למצוא את הנעל השנייה. בשבת אסור להדליק אור אבל מותר לפתוח תריס, אך דא עקא, שאם הייתי מגלגל את התריס אשתי הייתה מתעוררת. אז דחפתי את הרגליים להיכן שהם נכנסו ויצאתי מהבית. האמת? רק עכשיו שמתי לב שהנעליים לא תואמות... א-ב-ל", הוסיף, "אבל כל זה היה שווה כדי שלא להעיר את אשתי!"

את הפרספקטיבה הנכונה של הסיפור, נשיג באמצעות סיפור נוסף: בחור פלוני עמד להתארס. לפני הצעד הגורלי פנה לקבל את ברכתו של מרן הסטייפלר זצ"ל. הוא סיפר על ההצעה, על התרשמותו החיובית, והדגיש ששמה של הנערה הולך לפניו כבעלת חסד גדולה המשקיעה ועוסקת רבות בתחום זה. ביקש ממנו הסטייפלר: לפני שאתה סוגר, תשתדל לברר האם גם בבית היא גומלת חסדים!

נבוך, עזב הבחור את הבית ברחוב רשב"ם... לא עלה בדעתו

רק בשלהי תפילת מוסף של שבת קודש הבחנתי בכך: רגלו השמאלית של ידידי תחובה בנעל של ימות החול, עם שרוכים, בעוד רגלו הימנית נתונה - בניגוד מוחלט - בנעל שבתית. והוא, זה שניצב מעל אותן רגליים, נבוך!

הילדים - חדי תפיסה במקרים כאלו - קלטו את זה הרבה לפני... הם נעצו עיניים, עשו "עסק" וחלקם, למרבה הבושה, אף גיחך. תגובותיהם הערות גרמו לכך שאף חלק מהמתפללים המבוגרים הבחינו בתופעה. ואילו בעל הדבר עצמו, מה לו ולהתרחשות סביבו? הוא מרוכז במילות המהדהדות של קריאת התורה, או משקיע את עצמו בתיבות המתקוות של התפילה. במילים פשוטות: הראש שלו לא בנעליים!

לאחר התפילה החליט אחד המתפללים לברר את העניין. ניגש בחביבות, קרץ בעינו ושאל: "הלוא פורים כבר מאחורינו... לפני שנמשיך חובה להדגיש, מדובר באדם לבבי, פתוח וחביב שלא נרתע מהתערבות בצבע נעליו. במקרה כזה אכן ראוי היה להסב את תשומת ליבו לטעות שלו.

כתשובה לשאלה סיפר בתמימות מתוקה: "הקצתי מוקדם עם

הייתכן? האם מדובר בפיצול אישיות? נערה שמסורה לעשיית חסד במרחב הציבורי, ואילו בבית כלום! מה קורה כאן? כן, ברחוב יש פידבק שאין בבית. כבוד, הערכה, מעמד, וכל מה שלא תקבל בבית על אותה עשייה. אז בל נשכח שהילדים שלנו הם לא פחות מ"אורחים", ושכסופו של דבר החסד הכי גדול, הכי אמיתי, הוא בבית פנימה ולא חוצה! על אחת כמה וכמה במקרה שפעולות החסד בחוץ מבזבזות לאדם את האנרגיות שלו, כך שהוא חוזר הביתה כעוס או מתוח. בפרפראזה על סיפור הנעליים ניתן לומר: בחוץ אין זה אסון כאשר זוג [נעליים] אינו תואם, אבל בבית פנימה [אצל הזוג] הכל חייב להיות תואם...

(גיליון 'איש לרעהו' קדושים תשע"ו)

כיצד ניתן לברר את הנתון. מה, הוא יתקשר למל"ש (מועמדת להיות שוויגער) וישאל אם היא עושה בייביסיטר כשאמא רוצה לנוח? שמא יברר אצל השווער העתידי, אם היא מכינה לו ארוחת ערב? ... אז מה עושים? את הפשוט ביותר: שואלים אותה עצמה! אבל איזה סיכוי יש שאדם לא יעיד על עצמו שהוא בעל חסד? זה בערך כמו לעמת אדם מול השאלה: סלח לי, אתה חכם או מטומטם? הוא ישאל ולהשם הישועה!

במהלך הפגישה הבאה הניח את הדברים "על השולחן", אם כי בעדינות המתבקשת. "הצד השני" שמעה את השאלה, הרהרה שניות ספורות והשיבה שאלמלא מי שעומד מאחורי השאלה היה הסטייפלה, לא הייתה משיבה עליה גלויות, אבל עכשיו שהוא שואל חובתה לומר את כל האמת! הבחור שמע את "כל האמת" (ה'לא מחמיאה') וכבר ידע מה להחליט ואנה לפנות...

פרשת השבוע

"בישיבה אצלנו בצעירותי היו גם הרבה גניבות, והן היו בשבת, ובחורים התחבאו תחת המטה ותפסו את הגנב שהיה שכן בבנין סמוך, והזהירוהו שאם יחזור בו טוב, ואם לא - יפרסמוהו"

לקט תשובות שענה מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א בעניני זהירות בממון

יגרשה כל כך מהר, וגם הוא צריך לדעת מכך ויזהירה. אבל לענין למעשה, שכעת יגידו רק לה אישית כי יודעים, וידוע להם מה שעשתה, ויזהירו אותה שאם תמשיך במעשיה, יפרסמו". שלחו מצרפת לשאול לגבי ישיבה ובה כשלושים בחורים, ויש שם מקרי גניבה רבים מאד, ובתחילה חשדו בגוי והתברר מדברים הניכרים שלא הוא הגנב, אלא משהו פנימי, ומה יעשו? כל אחד חושד בחברו והמצב הזה חורבן לישיבה. והם אומרים שיש איזו סגולה עם תנ"ך עם הפסוק ונקרב בעה"ב וגו', האם לעשות כן? - "בישיבה אצלנו בצעירותי היו גם הרבה גניבות, והם היו בשבת, ובחורים התחבאו תחת המטה ותפסו את הגנב שהיה שכן בבנין סמוך, והזהירוהו שאם יחזור בו טוב, ואם לא יפרסמוהו. אכן כאן מכמה סיבות אי אפשר לעשות כן. לגבי הסגולה הנ"ל אני יודע, וכל זמן שלא ידוע אי אפשר לעשותה. הוי עובדא שאמרו לחזו"א שיש תשו' בחת"ס לגבי חולה נכפה שיש סגולה לתת יד למת ויאמר לו שמוסר לו חוליו, ונשאל האם מותר לכהן לעשות כן, ואמר החזו"א שלישראל נמי אסור לעשות כן, שזה מדרכי האמורי. סגולה שלא יודעים יש חשש שמא מדרכי האמורי. ולכן, יפרסמו בישיבה שעושים חרם על הגנב, כמו שאמרו בש"ס מ"ק יז. ומסתמא יפחד הגנב".

ואם לא יפחד, וזה בסוף יזיק לו? - "איהו דאפסיד אנפשיה".

"לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו". לא תגנובו - אזהרה לגנוב ממון (רש"י). אמר לי רבנו. "אבא לא רצה בשום אופן לקחת פדיון כמו שנהגו אחרים לקחת, וסבר שזה גזילה ממש, 'כי הם נותנים כי חושבים שברכותי יש בהם משהו, ואני יודע את האמת' - כך אמר". והוסיף רבנו: "אני גם לא לוקח בשום אופן, רק לצדקה, ומה שאני לוקח לצדקה הוא מהטעם [אחר] שכיון שהם אמרו לצדקה, אני חושש שמא בסוף לא יתנוהו לצדקה, לכן אני נוטל" [מחומרת נדרים וחומר נדרי צדקה].

פלוגית ערכה קניות בצרכניה ונגנובו מהעגלה שלה מצרכים, יש מעגל סגור של צילומים ורואים בדיוק את האשה שגנבה. האם מותר למוסרה למשטרה, זה יגרום לה ביוש גדול? - "מותר. הרי אם לא, היא תגנוב שוב ושוב את כולם, ואם כעת היא לא תמסר, בסופו של דבר מישהו אחר ימסור אותה בגניבה הבאה".

שאלתי בשם בעלה של הנגנבת: אם טעם הא' לא מספיק, מה ההיתר שבטעם הב'? וכי אם השני יעשה שלא כדין, זה מתיר לי? ועוד הוא שואל, כי זה גם יכול לערער את שלום הבית, אם אכן בעלה לא יודע עדיין מגניבותיה.

- "יש פעמים שזה מחלה, ויש שהיא גנבת, ואם זה אכן מחלה בעלה יסבול את זה, אבל אם היא סתם גנבת זה נורא. הוא לא

- "מעיקר הדין הוא פטור לגמרי, רק כשיגדל יחזיר לצאת ידי שמים, ולכן הוא עצמו לא יחזיר כלל, אלא שאביו יחזיר".
מה יעשה כדי לחנכו לזה, והילד כבר בכה מאד והתחרט?
- "כיון שבכה והתחרט לא יעשה זאת עוד, ואין צורך לעשות משהו נוסף".

הילד עצמו הציע שילמד משהו לחזק עצמו בזה?
- "שילמד בבא קמא". וכששמע רבנו שהוא קטן בן 11 הציע שאביו ילמד אתו כל יום מוסר, בספר אורחות צדיקים.
סיפר רבנו: "בבית החזון איש היה מונח שעון זהב שנתן לו ר' יעקב שכטר, והנה השעון נגנב ולהחזו"א היה צער מכך, לא שהוא היה צריך את השעון [הוא היה זקוק לו כמעט כמו השלג דאשתקד, התבטא רבנו], רק שהיה לו צער שניצלו לרעה את מה שביתו פתוח לאנשים. והוא ציווה לחפש בתיקים של האנשים שהיו שם. והיו כמה תיקים של נשים שהמתינו שם, והשעון לא נמצא, ובסוף התברר שהסתובב שם יהודי מירושלים שלא היה כל כך שפוי, שהוא זה שגנבו. וכמדומה שבשעה שהחזו"א הצטער, הוא הוציא איזו שהיא מילה מפיו [אודות סופו של מי שגנב את השעון], ואכן, ההוא בסופו של דבר מת במיתה משונה, מצאו אותו באחד הבורות בירושלים שנפל שם ומת".
(דברי שיח' אחרי קדושים תשע"ח מתוך 'כל משאלותי')

כיצד לעשות את החרם, האם על מי שגנב או על מי שיגנוב עוד? שאם יעשו על מי שגנב זה יזיקו?
- "החרם צריך שיעשה על מי שגנב [כמבואר בגמ'] שיחזיר, שהרי חייב להחזיר, ולא על מי שיגנוב".
ו' עש"ק בהעלותך ט"ו סיון תשנ"ז. בעל תשובה היתה לו חנות מכולת, וכל ימיו היה מוסיף בכרססת של הקונים סכומי כסף שלא חייבים לו, האם משום 'תקנת השבים' לא יעשה כלום?
- "כיון שלא יודע ממי, לכן לא יכול להחזיר, אבל צרכי רבים יעשה. ותקנת השבים זה רק לענין בית דין" [שבית דין לא גובים].
ד' ויק"פ כ"ב אדר תשנ"ו. ב' בחורים עצרו מונית מאוחר בלילה כשנסע בדרכו לפ"ת (גם בלעדיהם) וביקשו לנסוע לפ"ת, ושאלם כמה כסף יש להם, ואמרו לו 10 שקל, והיה להם יותר, והסכים ב-10 שקל, ויש בזה חשש גזלה ממש, מה יעשו?
- "יעשו צרכי רבים, יתנו לבית חולים מעייני הישועה של רוטשילד".

כמה יתנו? כי מסתמא היה מסכים לא לקחת מהם מחיר מלא?
- "כיון שעשו עולה, יתנו מחיר מלא".
ילד שגנב מחנויות ומחברים, הילד מתחרט ויש לו כסף להחזיר, האם עדיף שהוא עצמו יחזיר או שאביו בשליחותו, או שניהם? כי לחברים, אם הוא זה שיחזיר יקראוהו גנב, מה יעשה?

הסיפור היומי

**היהודי שאל את מרן הגראי"ל שטיינמן
זצ"ל: "יש לי מפעל בטון בהודו, וגיליתי
שרוב הבטון הולך לעבודה זרה - מה עלי
לעשות?" אמר לו רבינו: "אני מקנא בך!"**

"אל תפנו אל האילים"

שאינ לאף אחד, שהתגברת על יצרא דע"ז".
הלה התרגש לשמוע הדברים וקיבל ע"ע למכור את חלקו לשותפים, וביקש מרבנו ברכה שאשתו תחזור גם בתשובה. ובירכו רבנו על כך.
חזר לביתו וסיפר לאשתו שבהוראת הרב הוא מכר את כל מה שהיה לו במפעל לשותפיו. שאלה אותו האם את הכל ממש, או שהשאיר לעצמו משהו, ואמר לה: "את הכל ממש!" והראה לה את המסמכים. ואמרה לו - "א"כ אני חוזרת בתשובה, כי עד עכשיו חששתי לחזור, כי פחדתי שאתה לא יציב מספיק ולכן אתה חוזר בתשובה, ואני לא רציתי שתם כך לחזור. אבל כעת שאני רואה שאתה רציני עד כדי שהפסדת כסף, אני חוזרת ג"כ בתשובה".
(גיליון שאל אביך ויגדך, אחרי קדושים תשע"ח)

שח בעל המעשה: היה יהודי שהחזרתי בתשובה והתקדם לאט לאט, אבל אשתו בשום אופן לא הסכימה לחזור בתשובה, ואני המשכתי ללמוד עמו כל הזמן.
באחת הפעמים הוא מספר לי שיש לו מפעל לביטון בהודו, והוא גילה שרוב הביטון הולך לעבודה זרה, והשאלה האם מותר לו להמשיך במפעל. אמרתי לו ששאלה כזו צריכים לשאול את רבנו זצ"ל [-מרן הגראי"ל שטיינמן]. נכנסתי עמו לרבנו, ושאל אותו את השאלה.
אמר לו רבנו: "אני מקנא בך". התפלא הלה: "במה הרב מקנא בי?" ואמר לו רבנו: "הנה יצרא דעבודה זרה התבטל, וממילא גם אין שכר למי שמתגבר ולא עובד ע"ז. אבל עתה היחיד בדור שיש לך כעת נסיון ח"ו לעזור לע"ז, ואם אתה מתגבר אתה נוטל שכר

האיש רכש את החומרים בשווי כ-300,000 שקל והניחם במסגד. למחרת הגיע ואמר לשומר כי הוא הזמן להתקין תאורה במקום, וכבר אתמול הכניס את החומרים. החל השומר לצעוק עליו: "על איזה תאורה אתה מדבר?! תסתלק מכאן מיד!"

אל תפנו אל האלילים (ויקרא יט ד)

לחתום עם המסגד על התקנת התאורה, אבל ביקש לציין פרט נוסף.

'דעו לכם, שיש לי מתחרה מובהק בעסקי, ובטוחני שברגע שאודיע להנהלת המסגד שאינני חותם, הם יפנו אל המתחרה שלי, ויחתמו איתו על העסקה.'

היה בכך נסיון קשה מאוד, שכן אף בעל עסק אינו מעוניין שהמתחרה שלו יכבוש שווקים חדשים 'על חשבוננו', וכידוע. "אבל אם הרב אמר כך, אני אציית לפסקו, למרות הקושי העצום שיש לי בדבר", אמר.

וכפי שצפה, כך היה. המתחרה קיבל את העבודה.

לא עבר חודש ימים, ובעל המפעל ניגש אל מגיד השיעור, ואומר לו 'בוא ואספר לך מה אירע בסופו של דבר. לאחר שהמתחרה שלי קיבל את העסקה, ובא להתקין את התאורה במסגד, נתנו לו מקדמה בסך 50,000 שקל, על מנת שיקנה את החומרים, והבטיחו שאת כל השאר יתנו מיד בתום העבודה.

האיש רכש את החומרים שהיו שווים כ-300,000 שקל, הניחם במסגד, ותיכנן להגיע מיד למחרת בבוקר, ולהתחיל לעבוד.

והנה, למחרת, כשהתדפק על שערי המסגד, ראה אותו השומר וביקש לדעת מה מבוקשו. אמר לו האיש, שהוא הזמן להתקין תאורה במפעל, וכבר אתמול הכניס לכאן את החומרים, ועתה הוא בא לעבוד.

התקשר השומר להנהלת המסגד, ומיד לאחר מכן החל לצעוק עליו, 'על איזה תאורה אתה מדבר?! המסגד לא הזמין אצלך שום דבר, תסתלק מכאן מיד!'

וכשהיהודי השתהה רגע קט, ולא ציית להוראה להסתלק מן המקום, דרך השומר את נשקו, ואיים עליו.

המתחרה שלי לקח את הרגליים שלו, וברח כל עוד נפשו בו, והלך משם בפחי נפש, תוך שהוא משאיר את כל הציוד היקר, מרוב פחד, הוא לא רצה לתבוע את המסגד, וכך הפסיד בפועל 250,000 שקלים.

הנה לנו שדברי גדולי התורה חיים וקיימים, ודבר מדבריהם לא ייפול ארצה, וכל מי ששומע לחכמי ישראל, לעולם לא יינזק.

והנה לנו דמות של יהודי פשוט, לכאורה, שהיה מוכן להקריב את עצמו ואת פרנסתו, בצורה כה מופלאה, גם כאשר ידע מראש שהמתחרה שלו יקבל את העסקה. אחת המסקנות המתבקשות מסיפור זה היא, שאין יהודי פשוט...

כל יהודי, מעצם היותו יהודי, בן לאביו שבשמים, ספוג באמונה זכה בבוראו, ואם רואים לפעמים יהודים שלכאורה האמונה מהם והלאה, ועל פניו נראה שאין בהם שמץ של אמונה, האמת היא שאם ננסה לחדור אל תוך ליבם, נגלה שהם מאמינים גדולים, וצריך רק להסיר ולקלף מהם את הקליפות המפריעות להם ליישם את האמונה בחייהם היומיומיים.

מי שיתבונן בצורה כזו על יהודים, לא יוכל לעולם לקטר עליהם, ולא תישמע מפיו מילה רעה על כל יהודי באשר הוא. יבוא הסיפור שלפנינו ויוכיח שבאמת אי אפשר להכיר את תכונותיו של יהודי על פי קלסטריו החיצוני.

הסיפור היה בפיו של ת"ח האומר שיעור באחד הישובים המרוחקים, והאנשים המשתתפים בשיעור זה עושים רושם כ'יהודים פשוטים', אבל מתוך מה שהתרחש עם אחד מהם, נוכל לדעת שכלל לא פשוט להיות יהודי פשוט...

המעשה אירע עם יהודי שהוא בעליו של מפעל לצרכי תאורה, שבא להיוועץ עם מגיד השיעור שלו באשר לעסקה שהיתה אמורה להיחתם עימו למחרת.

'פנו אליי ממסגד פלוני, והציעו לי להתקין אצלם תאורה יקרה מאוד', סיפר האיש, והוסיף שהרווח המשוער מהעסקה הזו אמור להגיע לכחצי מיליון שקלים טבין ותקילין.

שאלתו היתה, האם מותר לו לבצע את העסקה ולהתקין תאורה במסגד, או שמא לא?

'לא תהיה ברכה מהעסק הזה'

הת"ח השיב שהוא עצמו אינו יודע את התשובה, אבל 'כיון שחברי הטוב הוא נהגו של הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ (שליט"א) זצ"ל אתקשר אליו עתה ואבקש ממנו שיכנס אל הגאון ויציג את השאלה.'

השואל מתקשר מגיד השיעור אל הנהג, מציג את השאלה, והנה הוא מתבשר שברגע זה יושב החבר-הנהג באוטו, עם הגרמ"י (שליט"א) זצ"ל, והוא יוכל להשיב מיד.

תשובת הגאון היתה: "הדבר אינו אסור, אבל ברכה לא תהיה מהעסקה הזו."

מששמע בעל המפעל את התשובה, הודיע שכיון שראש הישיבה פסק שלא תהיה ברכה מהעסקה, הוא מחליט שלא

‘ויש מי שאומר שאסור להלוות לצורך בנין בית אלילים של עובדי כוכבים לתכשיטיה, או למשמייה, וכ”ש למכור לה תשמישים כגון מחתות. והמונע מצליח ומכלל הן אתה שומע לאו’.
(ברכי נפשי)

לאחר ששמעתי את הפסק של הגאון רבי מיכל יהודה, שאמר שלא תהיה ברכה בעסקה הנ”ל, הלכתי לחפש - אמר הגר”י זילברשטיין - היכן זה כתוב ומצאתי על כך סעיף מפורש בשו”ע יו”ד (סימן קל”ט סעיף ט”ו), עליו הצביע גם גיסי הגר”ח ובו נאמר:

עניינא דיומא - חמץ לאחר הפסח

מהו הקוד בשנה זו שבאמצעותו תזהו את מוצרי החמץ שיוצרו לאחר הפסח? ומה דין תרופות המכילות חמץ שלא נמכרו לגוי?

חמץ שעבר עליו הפסח - הלכה למעשה מאת הרה”ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט”א

הקוד המופיע על כל מוצר מזון. ה’קוד’ לקניית מוצרי חמץ לאחר הפסח: הקוד השנה, תשע”ט: 9118. המספר הראשון משמאל - 9 מציין את השנה האזרחית - 2019. שלשת הספרות הימניות מציינות את מספר הימים באותה שנה מאז הראשון בינואר למניינם. כיון שיום אחרי פסח השנה, תשע”ט (כולל אסרו חג - שבת) - יום ראשון כ”ג ניסן - היה בתאריך 28/4, ויום זה היה היום ה-117 מתחילת השנה הלועזית - הראשון לינואר 2019 (למניינם), אם כן כל מוצר שתאריך ייצורו מיום 28/4 והלאה, יוצר אחרי הפסח - והקוד שעליו הוא 9118 ומעלה.

תזכורת: ישנם מוצרי מזון שבהכשר בד”צ העדה החרדית שאינם מכילים חמץ כלל כל השנה, ולכן אף המחמירים לעצמם שלא לצורך מזון שנמכר אפילו בחנויות, ואינם סומכים על המכירה - רשאים לקנות אותם אחרי פסח, כיון שכל השנה, כאמור, אינם מכילים חמץ: אבקות אפיה, אורז, אינסטנט פודינג - כל הטעמים; במבה, ג’לי, גריסי פנינה, דבש, דגים טריים, דייסת קורנפלור לתינוקות, חומץ, חרדל, חילבה (גרגרנית), טופי (כל הסוגים), טחינה, יין מיקבי הארץ, מיונז, מרגרינה, סוכר וניל, סילאן, קטשופ, קפה נמס (אבקה ומגורען), קצפת ריץ, ריבות, שוקולית, שמרים טריים ויבשים, שלגוני קרח ותה.

כל חמץ בגודל ‘כלשהו’ שלא היה מכור לגוי בפסח או לא הוצא לגמרי מרשות ישראל והופקר לפני הפסח - אע”פ שנאמר עליו “ביטול” - נאסר אחר הפסח באכילה ובהנאה, לו ולכל העולם, אפילו בכמות של פחות מכזית.

מי שביטל את החמץ ונאנס ולא הספיק למכרו, או הבודק ולא מצא ואחר הפסח מצאו - אם המדובר בהפסד מרובה (כמה בקבוקי ויסקי, ודקה או בירה, או כמות גדולה של דגנים או קמח המיוחדים לאסורים בגלוטן, וכן כמויות ויטמינים שזקוקים להם ומכילים חמץ) יש להתירם בהנאה, כגון למכרם לגוי (הכרעת המשנ”ב תמ”ח, כה; ושעה”צ, ד).

תרופות המכילות חמץ, אף שלא נמכרו לגוי לקראת הפסח - מותרות, גם עבור חולה שאין בו סכנה (שו”ע תס”ו, א).

הלכה למעשה:

א. אין לקנות אחרי הפסח אלא רק בחנות שיש בה אישור המעיד על מכירת חמץ ע”י רב, אב”ד או גוף כשרות למהדרין, ומצוין שם שהאישור מתייחס לשנת תשע”ט.

ב. כדי לא להיכשל ח”ו בחמץ שעבר עליו הפסח שלא נמכר לגוי, או לחוששים שלא מועילה “מכירת חמץ” לחמץ ודאי, ניתן לזהות כל מוצר האם יצא מקו הייצור אחרי פסח תשע”ט, בעזרת

בית המחולק לשני מדורים במחיצה עראית - האם דייריו נחשבים כדייר אחד לענין 'עירוב חצרות'?

את פת העירוב בבית אחר שבחצר - נחשבים שניהם כדיירים נפרדים, וכל אחד מהם צריך להשתתף בעירוב. ואם המחיצה אינה מגיעה עד לטווח של פחות משלושה טפחים מהתקרה - אף אם גובהה עשרה טפחים ויותר - המדורים נחשבים כחדר אחד; ולכן, אף אם מניחים את פת העירוב של החצר בבית אחר, חובת ההשתתפות בעירוב מוטלת עליהם כדייר אחד, ולא כשני דיירים. וכמובן, אם אין דיירים נוספים בחצר, אינם זקוקים לעירוב כלל.

[שו"ע שע, ג, ומשנ"ב כג, כה רכו; וראה שעה"צ יח; ביאורים ומוספים דרשו, 19, וראה שם, 20]

שני אנשים המתגוררים בבית אחד, וחילקוהו במחיצה, כדי שיהיה לכל אחד מדור לעצמו, ויש לכל אחד מהם פתח נפרד ליציאה - אם המחיצה שבין המדורים עראית, וכגון שעשויה מיריעת בד (הפרוסה למשך כל זמן שהותם שם, וקשורה היטב, באופן שהרוח אינה מנידה אותה), והיא מגיעה עד לתקרה, או עד לטווח של פחות משלושה טפחים מהתקרה, הדין כן: אם אין דיירים נוספים בחצר, אינם זקוקים ל'עירוב חצרות'; וכן אם יש דיירים נוספים בחצר, אם מניחים את פת העירוב באחד המדורים שבבית זה, הדייר שבמדור האחר אינו צריך להשתתף בעירוב; מפני שהתקרה המשותפת מחשיבה אותם כאחד. אך אם מניחים

בית המחולק לשני מדורים במחיצה קבועה - האם דייריו נחשבים כדיירים נפרדים לענין 'עירוב חצרות'?

שמחברים היטב וקבועים במקומם, אך עתידים לפרקם - יש אומרים שיתכן שדינה כדין מחיצה עראית הנ"ל; ולכן, אם אין דיירים נוספים בחצר, אין לברך על העירוב; ועם זאת, אף לדעה זו, אין למחות ביד המברך, כיון שיש מהראשונים שסוברים שבכל מחיצה שהיא אינם נחשבים כדייר אחד. ואם המחיצה הקבועה אינה מגיעה עד לתקרה - נחלקו הפוסקים אם דינה כמחיצה עראית שאינה מגיעה לתקרה, או שמחיצה קבועה דינה בכל מקרה כמחיצה המגיעה עד לתקרה.

[שו"ע שע, ג, ומשנ"ב כא, כה, כז, כח, כט, ל, לא וילב, ושעה"צ יד; וראה שם טז; ביאורים ומוספים דרשו, 21, 22, 24 ו'31]

בהמשך לאמור: אם המחיצה שבין המדורים קבועה, כגון קיר אבן, והיא מגיעה עד לטווח של פחות משלושה טפחים מהתקרה - נחשבים שניהם כדיירים נפרדים לחלוטין לענין 'עירוב חצרות'; ואף אם מניחים את פת העירוב באחד המדורים שבבית זה, צריך הדייר שבמדור האחר להשתתף בעירוב; וכן כשאין דיירים נוספים בחצר, צריכים שני דיירים אלו לעשות עירוב ביניהם. ואם מדובר באכסניה וכדומה, שיש בה חדר חיצוני ששני המדורים פתוחים אליו, והוא משמש לשניהם כמטבח, וכדומה - יש אומרים שיתכן כי הם נחשבים כדייר אחד; ויש חולקים. אולם, אם מחיצה זו נועדה לביטול, וכגון שמורכבת מקרשים

אדם המתאכסן בבית חבירו - היתכן שאוסר עליו את טלטול חפצים לחדרו ללא עירוב חצרות?

יש אומרים שכאשר האכסניה היא ללא תמורה, והמטבח משותף לשניהם - הרי הם נחשבים כדייר אחד אף באופן שבעל הבית אינו רשאי להוציאו בכל עת, וכגון שסיכמו מראש על שהות למשך זמן מסוים; ומאידך, כשבעל הבית רשאי להוציאו, הם נחשבים כדייר אחד אף אם המטבח אינו משותף לשניהם. יש אומרים שרק באופן שבעל הבית רשאי להוציאו הם נחשבים כדייר אחד. ויש אומרים שרק בצירוף כל הנתונים - דהיינו שהאכסניה היא ללא תמורה, ובעל הבית רשאי להוציאו, והמטבח משותף - הם נחשבים כדייר אחד.

[שו"ע שע, ג, משנ"ב לג-לה, וביה"ל ד"ה אינם; ביאורים ומוספים דרשו, 30; וראה שם, 25, 28 ו'29]

אדם המתאכסן בבית חבירו למשך זמן ממושך, ומתגורר בחדר נפרד, ואוכל וישן בחדר זה, ויש לחדרו כניסה נפרדת - דנים הפוסקים באילו תנאים נחשבים הם כדייר אחד לענין עירוב חצרות.

ושלושה נתונים אלו מרכיבים דיון זה: א. כשהאכסניה היא ללא תמורה - יש לטעון שבעל הבית אינו משאיל את ביתו על דעת שיאסר עליו טלטול חפצים מחדר לחדר בשבת. ב. כשהמטבח משותף לשניהם, יש להחשיב את כל הבית כמקום דיור משותף. ג. כשבעל הבית רשאי להוציאו מרשותו בכל עת, וכגון שלא סיכמו מראש על שהות למשך זמן מסוים, יש להחשיבו כאורח בעלמא, שאינו נחשב כדייר נפרד (ראה שו"ע להלן, ח).

השו"ת היומי

משחקים מזויטנאם עם ריח של אש...

כיון שזה גורם לו להודות לעבודה זרה, נמצא שהוא מכשילו, עי' שם. וא"כ כיון שהמוכר עושה כן, אסור להזמין אצלו סחורה כל השנה, כיון שמכשילו להודות לעבודה זרה, ועובר הישראל משום "לא ישמע על פיק" כמש"כ רש"י שם (ע"ז ו'. ד"ה משום).

(הגר"א הלוי דינר שליט"א, גיליון מים חיים אחרי-קדושים תשע"ח)

שאלה: סוחר מזמין משחקים ממוכר גוי הגר בויטנאם, ותמיד יש מזה ריח של אש. כששאל את המוכר, אמר לו שכל פעם שהוא מצליח ועושה עסק טוב, הוא לוקח כסף ושורפו לפני הפסל שלו. האם מותר להמשיך להזמין ממנו סחורה?

תשובה: איתא בריש מס' עבודה זרה, וכן נפסק בשו"ע (יו"ד ס' קמ"ח סע' א') שאסור לעשות מסחר עם גוי סמוך ליום אידם,

* 'עירוב חצרות' שלא השתתפו בו כל דיירי החצר, בטל. ודווקא דיירים הדרים בבית הראוי לדירה, אבל דייר הדר בבית שאינו ראוי לדירה, הימנעותו מהשתתפות בעירוב אינה מבטלת את העירוב. * אדם שיש לו שני בתים בחצר, והוא דר באחד מהם, ואת השני משכיר לאחר, והשוכר אינו השתתף ב'עירוב החצרות' - אם יש לבעל הבית 'תפיסת יד' בבית המושכר, השוכר נחשב כאורחו; ואורח הנמנע מהשתתפות בעירוב חצרות, אינו מבטל בכך את העירוב. אולם, סתם אדם, שאינו משכיר, אשר יש לו רשות להניח חפצים בבית חבירו - אין רשות זו נחשבת כ'תפיסת יד', וחבירו אינו נחשב כאורחו.

אתמול
למדנו

'פי תקרה יורד וסותם' - המושג והלכותיו

אומרים שהיא נחשבת כמחיצה לענין זה; ויש שנראה מדבריהם שלא נאמר 'פי תקרה' באופן זה, אך אף לדבריהם, כאשר מצידן האחד של המחיצות יש כרמלית, ומצידן האחר יש דלת הפונה אף היא לכרמלית, נאמר 'פי תקרה'.

ויש אומרים שאף בשתי מחיצות המקבילות זו לזו, ועל גביהן תקרה, כאשר הדבר נוגע לחומרא, יתכן שנאמר 'פי תקרה'; ורבים חולקים.

[שו"ע שמו, ג, משנ"ב כב, וביה"ל ד"ה שתי; ביאורים ומוספים דרשו, 14, 21 (וראה עוד שם) 22]

בהלכות שבת, ובהלכות נוספות, נאמר הכלל: 'פי תקרה יורד וסותם', כלומר, תקרה ללא מחיצה, לענינים מסוימים אנו מחשיבים את חודה של התקרה כאילו הוא נמשך ויורד למטה, ומגיע עד לקרקע, ונחשב כמחיצה.

מעיקר הדין, נאמר כלל זה רק בשתי מחיצות צמודות, כצורת האות 'ר', ועל גביהן תקרה, שאז נחשב הדבר כאילו יש למקום מחיצה נוספת; וכל שכן בשלוש מחיצות.

ואם אחת משתי המחיצות היא דלת, ולא מחיצה קבועה - יש

הלוח היומי

כ"ג בניסן | ביום זה החלו פרעות תרפ"א ביישובי ארץ ישראל (יפו ועוד) ע"י המון ערבי מוסת, שבהם נפצעו נבזזו ונהרגו יהודים רבים הי"ד

י"א שביום זה בשנת ב' אלפים תתפ"ג, נתלו שבעת בניו של שאול המלך כדרישת הגבעונים (אוצר התפילות שמואל בעל כ"א ט') בשנת קמ"ט, נקבעה תענית ציבור בפראג על הפרעות הקשות בימי ממשלת ונצילוס, שבהם הוכו ונהרגו רבים במיתות משונות הי"ד.

ביום זה החלו פרעות תרפ"א ביישובי ארץ ישראל (יפו ועוד) ע"י המון ערבי מוסת, שבהם נפצעו נבזזו ונהרגו יהודים רבים הי"ד.

יארצייט:

ש"מ: רבי משה ב"ר יוסף מיטראני זצ"ל, המבי"ט, בעל קריית ספר ועוד.

תרל"ח: רבי אהרן דוד דייטש זצ"ל, בעל גורן דוד.

תרע"ח: רבי אברהם לופטביר זצ"ל, מוורשא, בעל זרע אברהם.

תרפ"ג: רבי ישראל שלום יוסף ב"ר יצחק פרידמן זצ"ל, בעל פאר ישראל.

תשע"ז: רבי שמואל ב"ר משה איינשטיין זצ"ל, ר"י פוניבז' לצעירים ומהדיר כתבי רבי עקיבא אייגר זצ"ל.

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הרי **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מקבל רכילות צריך לבקש מחילה מהאדם שעליו סופרה הרכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

הרכילות. ויש להבין מדוע? והלא מספר רכילות צריך גם לבקש את מחילת האדם שעליו סיפר, ובמה שונה דין המקבל מדין המספר? ההסבר שכותבים לכך האחרונים הוא, שאיסור קבלת לשון הרע ורכילות אינו איסור של 'בין אדם לחברו', שכן חברו לא ניזק והצטער מכך. ורק אם מחמת הרכילות ששמע וקיבל, הלך וציער את חברו, או שסיפר את הדבר לאחר, שזה נחשב להיזק - אז צריך לבקש מחילה על הצער וההיזק שגרם לו. ומטעם זה יש שהוסיף, שאף **אסור** למקבל הרכילות לבקש מחילה מחברו, כי בבקשתו זו יגרום לו צער ועגמת נפש מכך שדיברו בגנותו. ופעמים שאף יש בזה איסור רכילות, אם חברו יכול להבין מכך מי הוא זה שסיפר עליו את הדברים.

בהלכות רכילות כלל ה סעיף ז - הנלמד היום בסדר הלימוד היומי - כותב החפץ חיים את סדר התשובה למי שמי שעבר וקיבל רכילות:
א. יתחזק להוציא את הדבר מלבו שלא להאמין בו; ואפילו אם קשה עליו הדבר ביותר - יחשוב אולי גרע המספר או הוציא איזה פרט, או שינה בנעימת הדברים וכדו' ובזה שינה את משמעות המעשה מטוב לרע.
ב. יקבל על עצמו שלא לקבל עוד לשון הרע ורכילות על אף אדם מישראל.
ג. יתודה על עוונו.
בביאורים ומוספים של 'דרשו' מציינים, שהחפץ חיים לא הזכיר כאן שעל מקבל הרכילות לבקש מחילה מהאדם שעליו סופרה

ח' לעומר

אחד מתלמידיו של הרמב"ן חלה, וכשקרוב קיצו נתן לו הרמב"ן קמיע ואמר לו: "עם קמיע זה תעלה בשמים עד להיכל פלוני ותשאל כמה שאלות עצומות שיש לי בנוגע לכלל ישראל ותאמר לי בחלום את התשובות". לאחר שנפטר התלמיד, הופיע בפני הרמב"ן ואמר לו: "כשעליתי עם הקמיע נפתחו בפני כל השערים ועליתי עד להיכל ההוא וכשרציתי לשאול את השאלות ראיתי שכל הקושיות אינן קיימות בעולם האמת, ששם עלמא דקשוט והכל בצדק ובמשפט".
(ילקוט מעם לועז שופטים פרק ו)

נשתדל להתחזק באמונה שכל מה שקורה עמנו מגיע מאת השי"ת והכל בצדק וביושר